

تأثیر دوره تصدی مدیرعامل بر وابستگی سیاسی

سهیلا شبرنگ رودبارکی^۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۱/۱۴

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۲/۰۲

چکیده

در ابتدای دوره تصدی مدیرعامل، حتی در شرایط بد بازار، عملکرد نامناسب شرکت به حساب ضعف مدیرعامل گذاشته می‌شود. بنابراین در ابتدای دوره تصدی، مدیران عامل سعی می‌کنند عملکرد مناسبی از خود نشان دهند تا بدین ترتیب برای خود اعتبار بی‌افزایند. وابستگی برای همه رفتارهای سیاسی و اجتماعی مهم است. بدون وابستگی نه سیاست و نه جامعه نمی‌تواند وجود داشته باشد. وابستگی سیاسی عنصر پویای نظام سیاسی است. از این رو هدف این تحقیق بررسی این موضوع است که آیا دوره تصدی مدیرعامل بر وابستگی سیاسی تأثیر دارد یا نه؟ جامعه آماری شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۹ و با استفاده از اطلاعات ۱۰۰ شرکت و روش رگرسیون خطی چند متغیره به آزمون فرضیه پرداخته شد که نتایج آزمون نشان داد دوره تصدی مدیرعامل تأثیر معناداری بر وابستگی سیاسی دارد.

کلمات کلیدی: دوره تصدی مدیرعامل، وابستگی سیاسی، ویژگی هیئت‌مدیره

۱- مقدمه

نظریه اقتصاد سیاسی از نیمه دوم قرن بیستم با گسترش و نفوذ مکتب لیبرالیسم وارد متون اقتصادی جهان شد این نظریه نه تنها مورد توجه اقتصاددانان و سیاستمداران واقع شده است بلکه جامعه شناسان نیز آثاری در بسط و توضیح این نظریه ارائه داده‌اند. بر اساس این نظریه اقتصاد و سیاست تاثیر متقابل بر یکدیگر دارند این به این معناست که فعالیت و تصمیم گیری های سیاسی تاثیر متقابل بر یکدیگر دارند. این به این معناست که فعالیت و تصمیم گیری های سیاسی تاثیر مستقیم و غیر مستقیم بر فعالیت های اقتصادی و برعکس دارند (صالحی، ۱۳۹۷). تاثیر سیاسی و اقتصاد تفکیک پذیر هستند و در جهان مدرن، تاثیر سیاسی نقش مهمی در تعیین پیامدهای اقتصادی ایفا می‌کند. در بخش عمده ای از مطالعات اخیر به بررسی تاثیر پرداخته شده است (بلوم، بوند و وان ریون ۲۰۰۷؛ آلسنیا، ۱۹۸۷؛ آلسنیا و روبینی ۱۹۹۲؛ پاستور و ورونسی ۲۰۱۳ از بین محققان دیگر) و نتیجه گیری شده است که تاثیر سیاسی از جمله محیط سیاسی سطح کلان و ارتباطات سیاسی سطح خرد مخصوص شرکت، تاثیر چشمگیری روی تصمیم گیری شرکتها و عملکرد کلی آنها دارد و تاثیر سیاسی سطح کلان از جایگزینی قدرت سیاسی و تغییرات ایجاد شده در مقررات و سیاستها ایجاد شده است. انتخابات رئیس جمهور نمونه ای از آن است. قبل از انتخابات، شرکتها طبق این احتمال کار می‌کنند که موقعیت‌های سیاسی غیر قابل پیش بینی منجر به تصمیم گیری‌های اشتباه و تخریب عملکرد می‌شوند. پس از انتخابات، تغییرات مداوم در مقررات و نیز در امور مالی، پولی و سیاست خارجی ادامه دارند و تاثیر بلند مدتی روی تصمیم گیری شرکتها می‌گذارد. اینگونه تغییرات ایجاد شده در سیاستها، مستقیماً بر نحوه تصمیم گیری شرکتها در خصوص سرمایه گذاری، نحوه دریافت و افزایش سرمایه‌ی آنها و میزان مبلغ پرداختی آنها برای سرمایه تاثیر می‌گذارد (ترک زاده و فریدونی، ۱۳۹۷).

در سطح خرد، روابط سیاسی نقش بسیار بزرگ تری در عملیات‌های روزانه‌ی شرکتها ایفا می‌کنند. شرکتها در قالب نقش‌های سیاسی، اعمال نفوذ و ارائه‌ی موقعیت‌های مشورتی، سرمایه گذاری‌های سیاسی انجام می‌دهند. به عنوان مثال، شرکت‌های دارای روابط سیاسی قوی تر، سرمایه‌ی بیشتری از دولت دریافت می‌کنند، به احتمال بیشتری در

یک بحران مالی کم می‌آورند و به احتمال کمتری تخطئه می‌کنند. برای بررسی میزان تأثیر سیاسی، از دو مجموعه اندازه‌گیری استفاده می‌کنیم. در سطح خرد، در ابتدا به بررسی روابط سیاسی شرکت و مالکیت ایالت پرداخته می‌شود. سپس یک معیار در سطح شرکت و متغیر با زمان ایجاد می‌شود تا با استفاده از شاخص بی‌ثباتی سیاسی باکر، بلوم و داویس (۲۰۱۲)، محیط سیاست بررسی شود. در هر دو سطح، به نتایج همسان و ناتناقضی دست یافته‌ایم مبنی بر اینکه عوامل سیاسی، تأثیر مثبتی روی سرعت سازگاری شرکت‌ها می‌گذارند. به عنوان مثال، در ایالاتی که رهبران آن‌ها از قدرت سیاسی بالایی برخوردارند، سرعت سازگاری شرکت‌ها تا میزان ۴۸ درصد بالاتر از ایالت‌های دیگر است. گرچه رابطه‌ی سیاسی برای تصمیمات پیرامون ساختار سرمایه در سطح شرکت، برون‌زا است، با به‌کارگیری سیاست مهاجرت ایالتی چین به عنوان یک شوک برون‌زا، رابطه‌ی علت و معلولی را تقویت می‌کنیم. نتایج به دست آمده، قطعی بوده و به لحاظ اقتصادی تغییر نمی‌کنند. با اثبات اینکه محیط‌های سیاسی و روابط سیاسی قوی‌تر، انعطاف‌پذیری مالی یک شرکت را افزایش می‌دهند (کاظمی و کوهی، ۱۳۸۹).

در دنیای امروز مدیریت، نقش تعیین‌کننده در افزایش بازدهی و بهره‌وری شرکت‌ها دارد. در میان چهار عامل کلیدی موفقیت در سازمان‌ها (شامل نیروی کار، سرمایه، مواد اولیه و مدیریت)، امروزه نقش مدیریت بیش از هر زمان دیگری اهمیت یافته است. مدیران پس از اینکه به این سمت منصوب می‌شوند، به این دلیل که دوره تصدی بلندمدتی را برای خود پیش‌بینی نمی‌کنند صرفاً در جهت منافع سهامداران حرکت نمی‌کنند بلکه از مدت کوتاهی که در این سمت قرار دارند در راستای رسیدن به منافع خود استفاده می‌کنند. به همین دلیل ممکن است مدیران از سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بلندمدت، به دلیل این که در دوره تصدی آنها به بازدهی نمی‌رسد، خودداری کنند (درخشان مهر و کرمی، ۱۳۹۸).

مدیران عامل به شهرت و اعتبار خود علاقه مند می‌باشند و همین امر منجر به عملکرد محافظه‌کارانه آنان در ارتباط با گزارش زیان می‌گردد. از طرفی در ابتدای دوره تصدی، حتی در شرایط بد بازار، عملکرد نامناسب شرکت به حساب ضعف مدیرعامل گذاشته می‌شود. بنابراین در ابتدای دوره تصدی، مدیران عامل سعی می‌کنند عملکرد مناسبی از خود نشان دهند تا بدین ترتیب برای خود اعتبار بیافزایند. پس از اینکه مدیرعامل به

شهرت و اعتبار دست یافت، سعی در حفظ شهرت خود دارد. از این رو شروع به گزارشگری محافظه‌کارانه می‌کنند. یعنی شهرت وی، محرکی برای کاهش گزارشگری جسورانه می‌گردد؛ زیرا مدیرعاملی که شهرت وی بیشتر است. اگر گزارشگری جسورانه اش فاش شود در مقایسه با یک مدیرعامل با شهرت و اعتبار پایین، بیشتر متضرر می‌گردد (رخشان، ۱۳۹۹). مدیران پس از اینکه به این سمت منصوب می‌شوند، به این دلیل که دوره تصدی بلند مدتی را برای خود پیش بینی نمی‌کنند، صرفاً در جهت منافع سهامداران حرکت نمی‌کنند. بلکه از مدت کوتاهی که در این سمت قرار دارند در راستای رسیدن به منافع خود استفاده می‌کنند. به همین دلیل ممکن است مدیران از سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بلند مدت، به دلیل این که در دوره تصدی آن‌ها به بازدهی نمی‌رسد، خودداری کنند. به عبارت دیگر تصمیماتی که می‌تواند برای منافع شخصی مدیریت مفید باشد، ممکن است از نظر شرکت تصمیمات بهینه‌ای نباشد. مدیران در ابتدای انتصاب به هر مسئولیت، دوره غیر موثر را می‌گذرانند و پس از آن دوره تاثیر مثبت فعالیت‌های آنها شروع می‌شود. حال اگر مدیران قبل از رسیدن به این دوره از سمت خود برکنار شوند هزینه‌های زیادی برای شرکت ایجاد خواهد شد (ولی‌پور، ۱۳۹۷).

برخی محققان بیان می‌دارند که دوره تصدی مدیر عامل شرکت یکی از معیارهای اندازه‌گیری کیفیت مدیریتی است که به تعداد سالهایی که یک شخص در پست مدیر عامل یک شرکت می‌باشد اطلاق می‌شود. انجام عملیات مدیریتی شرکت توسط یک شخص طی سنوات متمادی، به دلیل آشنایی تیم مدیریتی با عملیات مدیریتی شرکت، می‌تواند مؤثرتر صورت گیرد. چنانچه مدیر عامل شرکت تجربه انجام مدیریت شرکت را برای چندین سال داشته باشد، شناخت بیشتری نسبت به کار و نوع فعالیت شرکت خواهد داشت که موجب تسریع در انجام عملیات مدیریت و کاهش هزینه‌های مدیریت و افزایش کیفیت مدیریت می‌گردد. از این جهت سؤال اصلی تحقیق حاضر به شرح زیر می‌باشد: آیا دوره تصدی مدیرعامل بر وابستگی سیاسی تأثیر معناداری دارد؟

۲- بیان نظری

۲-۱ وابستگی سیاسی

چهارچوب مفهومی: کندوکاوی در زمینه‌ها و بنیان‌های نظری وابستگی سیاسی حوزه میان‌رشته‌ای وابستگی سیاسی، که دو زمین اصلی در علوم اجتماعی یعنی وابستگی و علم

سیاست را به هم پیوند می‌هد، از لحاظ پیشینه مطالعاتی و علمی قلمرویی نسبتاً جدید به شمار می‌رود که آغاز آن، از منظر آکادمیک، به مطالعات تحقیقی و علمی دهه ۱۹۵۰ و زمینه پروپاگاندا پس از جنگ جهانی دوم، به‌ویژه مطالعات هارولد لاسول^۱ (تبلیغات سیاسی) باز می‌گردد. در واقع، وابستگی سیاسی حوزه‌ای است که به مطالعه علم نقش‌ها و تأثیر شکل‌های متنوع وابستگی، به‌ویژه وابستگی جمعی (رسانه‌ها)، در زمینه‌ها و روندهای سیاسی در سطوح داخلی و خارجی کشورها می‌پردازد. هم‌چون بسیاری از مفاهیم موجود در علوم اجتماعی به دست دادن تعریفی دقیق از و گری وودوارد^۲ وابستگی سیاسی دشوار به نظر می‌رسد. رابرت دنتون در کتاب خود به نام وابستگی سیاسی در امریکا این واژه را به معنای ارسال پیام از سوی فرستنده پیام با هدف تأثیرگذاری در فضای سیاسی تعبیر می‌کنند. در نگاه بریان مک‌نیر^۳ این مفهوم نه تنها بیانیه‌های نوشتاری یا کلامی، بلکه نظیر لباس پوشیدن، ظاهر انسان، مدل مو، یا بازنمایی‌های دیداری طرح‌لوگو را نیز دربر می‌گیرد. به عبارت دیگر، وابستگی سیاسی شامل همه جنبه‌هایی است را توسعه می‌دهد. «هویت سیاسی^۴» یا «وجهه» که وابستگی سیاسی را فرایند تولید، ارسال، دریافت و دوررس‌گرابر^۵ پردازش نوعی اطلاعات می‌داند که به صورت بالقوه اثرگذاری مستقیم یا غیر مستقیم در سیاست دارد. به نظر گرابر، فرستندگان یا دریافت‌کنندگان پیام ممکن است سیاست‌مداران، روزنامه‌نگاران، اعضای گروه‌های ذی‌نفوذ، یا شهروندان سازمان‌نیافته و اشخاص حقیقی باشند. عامل مهم در این فرایند آن است که این پیام تأثیر سیاسی مهمی در افکار، نگرش‌ها، باورها و رفتارهای افراد، گروه‌ها، نهادها و همه جوامع و محیط‌های موجود (اعتمادی و احمدی گورجی، ۱۳۹۶).

۲-۲ دوره تصدی مدیر عامل

در سالهای اخیر با افزایش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، همچنین با توجه به عدم تفکیک محتوایی مدیریت از مالکیت، موضوع تصدی مدیر برای سرمایه‌گذاران به موضوعی بحث‌انگیز تبدیل شده است. مطالعات گذشته درباره مدت تصدی در ایران نشان می‌دهد ارزش شرکت با افزایش دوره تصدی، کاهش می‌یابد (دیانتی دیلمی و

^۱ H. Lasswell

^۲ R. Denton

^۳ B. McNair

^۴ political identity

^۵ D. Graber

همکاران، ۱۳۹۲). در پژوهشی دیگر مرادی و حسینی (۱۳۹۱) دریافتند رابطه ای میان دوره‌های آخر تصدی مدیر و مدیریت سود وجود ندارد. ادعای مدیران نسبت به شرکت تنها به دوره تصدی آنها محدود است و همین مسئله ممکن است موجب کاهش منافع سهامداران و ارزش شرکت شود (دیانتی دیلمی و همکاران، ۱۳۹۲). طبق دیدگاه فردریکسون و همکاران^۱ (۱۹۸۸) اولین سالهای تصدی مدیرعامل همزمان با دوره قابلیت آسیب پذیری شدید است. در واقع مدیران عامل جدید، شدیداً توسط هیئت مدیره و سهامداران کنترل میشوند و آنها نیاز به زمان دارند تا شایستگی مدیریتی خود را در شرکت نشان دهند. در ادامه مدیران عامل احتمالاً در شرکت قدرت بیشتری به دست آورند (همبریک و فاکتومی^۲، ۱۹۹۱).

دوره تصدی مدیریت شرکت را می‌توان معیاری برای اندازه‌گیری کیفیت مدیریتی دانست که برابر است با تعداد سال‌های متوالی که یک شخص مدیریت یک شرکت را بر عهده دارد. انجام عملیات مدیریتی شرکت توسط یک شخص طی سنوات به دلیل آشنایی تیم مدیریتی با عملیات مدیریتی شرکت، می‌تواند مؤثرتر صورت گیرد. چنانچه مدیریت شرکت تجربه انجام مدیریتی شرکت را برای چندین سال داشته باشد، شناخت بیشتری نسبت به کار و نوع فعالیت شرکت خواهد داشت که موجب تسریع در انجام عملیات مدیریت و کاهش هزینه‌های مدیریت و افزایش کیفیت مدیریت می‌گردد (تهرانی، ۱۳۹۵).

۳- پیشینه پژوهش

جونگ و همکاران^۳ (۲۰۲۱) به بررسی چرخه عمر تصدی مدیرعامل، مسئولیت اجتماعی شرکتی و نقش تعدیل گر جهت گیری سیاسی مدیرعامل پرداختند. با در نظر گرفتن قدرت و انگیزه مدیران عامل در طول چرخه عمر تصدی آنها، استدلال می‌شود که یک رابطه منحنی (به شکل U معکوس) بین دوره تصدی و مسئولیت اجتماعی شرکتی وجود دارد. همچنین جهت گیری سیاسی مدیران عامل این رابطه را تعدیل خواهد کرد. نتایج نشان می‌دهد که فعالیت مسئولیت اجتماعی شرکتی با دوره تصدی مدیرعامل در رابطه U شکل معکوس تغییر می‌کند، اما ارتباط بین دوره تصدی و مسئولیت اجتماعی شرکتی به طور چشمگیری با جهت گیری سیاسی مدیر عامل تغییر می‌کند. مدیران عامل

^۱ Fredrickson et al

^۲ Hambrick

^۳ Jeong et al

لیبرال در مقایسه با مدیران عامل محافظه کار که مسئولیت اجتماعی شرکتی را کاهش می دهند، مسئولیت اجتماعی شرکتی بالاتری را در اواخر دوره تصدی خود حفظ می کنند. لیو^۱ (۲۰۲۱) رابطه وابستگی سیاسی و تأثیرات دعوی حقوقی محیطی شرکتی را بررسی کردند. شواهد تجربی نشان می دهد که دعاوی قضایی با قضات منصوب شده توسط جمهوری خواهان در مقایسه با پرونده‌هایی که توسط قضات منصوب دموکرات‌ها مورد قضاوت قرار می گیرند، تقریباً ۱۲ درصد کمتر احتمال دارد که به توافق برسند، و سایر عوامل مربوط به دعوی، قاضی و شرکت را ثابت نگه دارند. علاوه بر این، سرمایه‌گذاران شرکت‌های متهم نسبت به نتیجه یک دعوی قضایی که توسط یک قاضی منصوب شده توسط جمهوری خواهان قضاوت می شود در مقایسه با یک منصوب دموکرات، واکنش مطلوب‌تری نشان می دهند: تفاوت ۰.۶ درصدی ارزش بازار در طول دوره سه روزه حول نتیجه‌گیری دعوی، صرفه‌جویی قابل توجهی را نشان می دهد. از ثروت سهامداران این تفاوت‌های قابل توجه به توضیحات جایگزین، مانند سایر ویژگی‌های خاص قضاوت یا ویژگی‌های شرکت نسبت داده نمی شوند و به یک سری تحلیل‌های اضافی قوی باقی می ماند. این یافته‌های تجربی بینش‌های جدیدی را در مورد تأثیرات مهم وابستگی سیاسی قاضی بر دعاوی حقوقی محیطی شرکت‌ها ارائه می دهد و شواهد جدیدی را در مورد بزرگی پیامدهای اقتصادی آنها ارائه می دهد.

مالول، چاکرون و یاهویوی (۲۰۲۰) تأثیر وابستگی سیاسی بر عملکرد و ارزش شرکت‌های تونسی را بررسی کردند. بر اساس نتایج به دست آمده، وابستگی سیاسی موجب بهبود عملکرد و ارزش شرکت می شود. در واقع سرمایه‌گذاران به دلیل کسب منافع بیشتر، به سرمایه‌گذاری در شرکت‌هایی با وابستگی سیاسی بالا تمایل نشان می دهند.

(بیس)سین گوانتخار حسن، یون ژو^۲ (۲۰۱۹) به بررسی چگونگی تأثیرگذاری عوامل سیاسی، از جمله محیط سیاسی در سطح کلان و روابط سیاسی در سطح خرد روی انعطاف پذیری مالی و سرعت انطباق با نسبت‌های اهرم هدف درحوزه سیاست کشور چین پرداختند. نتایج نشان داد که در سطح کلان، شرکت‌های محیط‌هایی با مزایای سیاسی بالا، وکیل پیوستگی‌های ایالتی رئیس‌های دولت و نیز مسئولین سیاست و رهبران ایالتی

^۱ Liu

^۲ Xian Gu , Iftexhar Hasan , Yun Zhu

می‌شوند. در سطح خرد، شرکت‌هایی که دارای مالکیت دولتی هستند، از اعضای حزب کمونیست چین به عنوان مدیران اجرایی برخوردارند یا متحمل فشار کمتری برای ایجاد تغییر در بی‌ثباتی سیاسی می‌شوند. زمانی که عوامل سیاسی سطح خرد با هم روابط متقابل دارند، تاثیرگذاری چشمگیرتری دارند.

باکر^۱ (۲۰۱۸) به بررسی اثر دوره تصدی مدیرعامل بر عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکت پرداختند. آن‌ها معتقد بودند که دوره تصدی به عنوان معیاری برای سنجش میزان افق تصمیم‌گیری مدیرعامل در نظر گرفته شد. آزمون‌های تجربی آن‌ها نشان داد که دوره تصدی بلندمدت مدیرعامل با عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکت ارتباط دارد ولی بین دوره تصدی مدیرعامل و هزینه‌های نمایندگی رابطه معناداری مشاهده نشد.

ویتینگ^۲ (۲۰۱۸) پژوهشی را با عنوان "بررسی رابطه بین دوره تصدی مدیرعامل و مدیریت سود" مطرح ساخت. در این پژوهش اطلاعات ۵۰۰ شرکت آمریکایی در سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۲ جمع‌آوری شد. نتایج حاصل از این تحقیق نشان دهنده وجود رابطه بین دوره تصدی مدیرعامل با مدیریت سود می‌باشد. همچنین نتایج حاصل شده از این تحقیق نشان داد که نوسانات سود پیش‌بینی شده در سال‌های آغازین تصدی مدیرعامل بیشتر از سال‌های بعدی تصدی مدیرعامل می‌باشد.

بروکمن^۳ (۲۰۱۸) پژوهشی را با عنوان بررسی ارتباط بین دوره تصدی مدیرعامل با مدیریت سود، ریسک سهام و ثروت ایجاد شده برای سهامداران پرداخت. او در بررسی‌های خود ساز و کارهای راهبری شرکتی را به عنوان متغیر کنترلی در نظر گرفت. در این پژوهش اطلاعات ۱۲۰ شرکت استرالیایی در طی سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۲ جمع‌آوری شدند. نتایج حاصل از بررسی وی نشان‌دهنده وجود رابطه مستقیم دوره تصدی مدیرعامل با مدیریت سود و وجود رابطه مستقیم ریسک سهام و ثروت ایجاد شده برای سهامداران با دوره تصدی مدیرعامل می‌باشد.

تای و همکاران^۴ (۲۰۱۶) به بررسی رابطه مدت تصدی مدیرعامل با عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکت پرداختند. آنها رابطه مدت تصدی مدیرعامل با عملکرد مسئولیت

^۱ Baker

^۲ Whiting

^۳ Brockman

^۴ Tai et al

اجتماعی شرکت را در ۶۳ شرکت از شرکت های خانوادگی تایوان مورد مطالعه قرار دادند. نتایج پژوهش آن ها نشان داد که با افزایش دوره تصدی مدیرعامل، عملکرد مسئولیت اجتماعی شرکت کاهش می یابد. هم چنین شواهد تحقیق آن ها بیانگر آن بود که مالکیت مدیرعامل تاثیری بر مدت تصدی مدیرعامل ندارد. نتایج تحقیق آن ها همچنین نشان داد که نظریه کارگزاری نمی تواند تفسیری برای مدت تصدی مدیرعامل و عملکرد مسئولیت اجتماعی در شرکت های مورد مطالعه باشد.

قربانی سفهلان (۱۴۰۰) تأثیر دوره تصدی مدیرعامل و حسابرس شرکت بر کیفیت حسابرسی را با استفاده از اطلاعات ۱۰۰ شرکت در دوره زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ بررسی کرد. نتایج آزمون نشان داد دوره تصدی مدیرعامل و حسابرسی شرکت تأثیر معناداری بر کیفیت حسابرسی دارد.

خرشادی (۱۴۰۰) تأثیر دوره تصدی مدیرعامل بر عملکرد مسئولیت‌پذیری اجتماعی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران را بررسی کرد. یافته‌های پژوهش نشان داد که دوره تصدی مدیرعامل تأثیر معناداری بر عملکرد مسئولیت‌پذیری اجتماعی ندارد. همچنین، نتایج پژوهش نشان داد که استقلال هیئت‌مدیره تأثیر معناداری بر رابطه بین دوره تصدی مدیرعامل و عملکرد مسئولیت‌پذیری اجتماعی ندارد.

خرمی (۱۴۰۰) تأثیر وابستگی سیاسی بر سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه را مورد بررسی قرار داد. برای دستیابی به هدف پژوهش، ۱۴۵ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹ و به روش حذف سیستماتیک انتخاب شدند. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد وابستگی سیاسی تأثیر مثبت و معناداری بر نوآوری شرکت‌ها دارد. در شرکت‌هایی که بواسطه مدیران خود دارای رابطه با دولت هستند شاهد توجه بیشتر به سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه بعنوان نماد نوآوری این پژوهش هستیم. این موضوع ضمن تأیید مجدد نظریه اقتصاد سیاسی، بیانگر توجه جدی مدیران سیاسی به تحقیق و توسعه و نوآوری می باشد.

حسن‌پور و همکاران (۱۴۰۰) واکاوی نقش تخصص صنعت و دوره تصدی حسابرس در مدیریت اقلام تعهدی شرکت‌ها را مورد بررسی قرار دادند. نتایج تحلیل رگرسیونی حاکی از آن است که بین تخصص صنعت حسابرس و اقلام تعهدی اختیاری رابطه منفی

معناداری وجود دارد. با این حال هیچ‌گونه شواهدی مبنی بر وجود رابطه معنادار میان دوره تصدی حسابرس و اقلام تعهدی اختیاری یافت نشد.

علیزاده و همکاران (۱۳۹۹) به بررسی رابطه بین دانش مالی و دوره تصدی مدیرعامل با نگهداشت وجه نقد شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج به دست آمده از آزمون فرضیه های پژوهش نشان می دهد که بین دانش مالی مدیرعامل و نگهداشت وجه نقد در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی داری وجود ندارد. بین دوره تصدی مدیرعامل و نگهداشت وجه نقد در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معنی داری وجود دارد و نگهداشت وجه نقد بر رابطه بین تصدی و دانش مالی مدیرعامل در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تاثیر می گذارد.

عبدی و همکاران (۱۳۹۸) به بررسی تاثیر وابستگی سیاسی بر ظرفیت وام گیری با مبالغ وام طی بازه زمانی ۱۳۹۵-۱۳۹۰ و با استفاده از ۹۷ شرکت پرداختند. نتایج آزمون فرضیه نشان داد که بین وابستگی سیاسی و ظرفیت وام گیری با مبالغ وام ارتباط مستقیم و معناداری وجود دارد، به عبارت دیگر با افزایش ارتباط و وابستگی سیاسی شرکتها دریافت و ظرفیت مبالغ وام شرکتها نیز افزایش مییابد.

درخشان مهر و کرمی (۱۳۹۸) به بررسی تاثیر دوره تصدی مدیرعامل و اندازه شرکت حسابرسی بر کیفیت اطلاعات حسابداری پرداختند. نتایج پژوهش نشان میدهد که رابطه معناداری بین دوره تصدی مدیرعامل و کیفیت اطلاعات حسابداری وجود ندارد ولی رابطه منفی معناداری بین اندازه موسسه حسابرسی و کیفیت اطلاعات حسابداری وجود دارد. همچنین کیفیت اطلاعات حسابداری در شرکتهایی با دوره تصدی مدیرعامل بیش از ۳ سال متفاوت از سایر شرکتها نیست، ولی کیفیت اطلاعات حسابداری که توسط موسسات حسابرسی رتبه ۱ رسیدگی میشود متفاوت از سایر شرکتها است.

یگانی و همکاران (۱۳۹۸) به بررسی تاثیر وابستگی سیاسی بر ظرفیت وام گیری با مخارج وام پرداختند. در این تحقیق برای سنجش ظرفیت وام با مخارج وام از نسبت مجموع مبالغ هزینه های مالی و بهرهای وامهای شرکت به مجموع مبالغ وامهای شرکت سنجیده شده است. نتایج برآورد رابطه فرضیه های تحقیق با بهره مندی از روشهای داده های ترکیبی برای ۹۷ شرکت بورس اوراق بهادار تهران در طی دوره شش ساله (۱۳۹۰) تا

(۱۳۹۵) حاکی از این است که بین وابستگی سیاسی و ظرفیت وام با مخارج وام رابطه معناداری وجود ندارد.

بنابراین فرضیه پژوهش بصورت زیر قابل بیان است:

تصدی مدیرعامل بر وابستگی سیاسی تأثیر معناداری دارد.

۴- روش پژوهش

پژوهش از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ ماهیت، یک پژوهش توصیفی با تأکید بر روابط همبستگی است، زیرا از یک طرف وضع موجود را بررسی می‌کند و از طرف دیگر رابطه بین متغیرهای مختلف را با استفاده از تحلیل رگرسیون تعیین می‌نماید. علاوه بر این در حوزه مطالعات پس رویدادی قرار می‌گیرد و مبتنی بر اطلاعات واقعی صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و سایر اطلاعات واقعی است که با روش استقرایی به کل جامعه آماری قابل تعمیم خواهد بود. برای جمع‌آوری داده‌های متغیرهای پژوهش از صورت‌های مالی شرکت‌ها و از منابع مختلفی هم‌چون نرم‌افزار ره‌آورد نوین و سایت اینترنتی متعلق به مرکز مدیریت پژوهش و مطالعات اسلامی سازمان بورس اوراق بهادار تهران و سایت کدال استفاده شده است. قلمرو زمانی این پژوهش از سال ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۹ است.

۴-۱- جامعه آماری پژوهش

- جامعه آماری این پژوهش شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران هستند. نمونه آماری به روش حذفی و با اعمال شرایط زیر تعیین شد:
۱. برای رعایت قابلیت مقایسه پذیری آن‌ها، سال مالی شرکت‌ها منتهی به پایان اسفندماه هر سال باشد.
 ۲. طی قلمرو زمانی پژوهش، توقف فعالیت نداشته و دوره مالی خود را تغییر نداده باشند.
 ۳. کلیه اطلاعات مورد نیاز از شرکت‌ها برای پژوهش در دسترس باشد.
 ۵. جزء بانک‌ها و مؤسسات مالی (شرکت‌های سرمایه‌گذاری، شرکت‌های هلدینگ، لیزینگ‌ها و بیمه) نباشند.
 ۶. شرکت‌ها قبل از سال ۱۳۹۴ در بورس پذیرفته شده باشند.
- با مد نظر دادن محدودیت‌های بالا تعداد ۱۰۰ شرکت به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند.

۲-۴- نحوه اندازه گیری متغیر های تحقیق

۲-۴-۱- متغیر وابسته

وابستگی سیاسی (PA): به تبعیت از رضایی و افروزی (۱۳۹۴)؛ رضایی و ویسی حصار (۱۳۹۳)، در این تحقیق به منظور دستیابی به شاخصی مشترک برای تعیین متغیر شرکت های دارای ارتباطات سیاسی از شش متغیر تعداد کارکنان، فروش خارجی، بیمه سهم کارفرما و بیکاری، جمع دارایی های شرکت، ارزش بازار حقوق صاحبان سهام و مالیات بر درآمد استفاده می شود و با بکارگیری روش آنتروپی، وزن هر یک از شاخص ها تعیین و از اوزان بدست آمده برای رتبه بندی شرکت ها با از روش تاپسیس استفاده می شود. بعد از رتبه بندی شرکت ها به صورت نزولی ۵۰٪ اول، به عنوان شرکت های دارای وابستگی سیاسی زیاد و مابقی به عنوان شرکت های دارای ارتباطات سیاسی کم در نظر گرفته می شوند (رضایی و افروزی، ۱۳۹۴).

۲-۴-۲- متغیر مستقل

تصدی مدیرعامل: شامل تعداد سالهایی است که فرد مدیرعامل چنین نقشی را در شرکت دارا می باشد (هوگ و همکاران^۱، ۲۰۱۷).

۲-۴-۳- متغیرهای کنترلی

بازده کل دارایی ها: قابلیت شرکت ها در استفاده از دارایی ها، بدون در نظر گرفتن سیاست تأمین مالی شرکت ها می باشد که یک شاخص از چگونگی سودآوری شرکت ها می باشد. این نسبت از تقسیم درآمد خالص بر کل دارایی ها بدست می آید.

بازده حقوق صاحبان سهام: جهت محاسبه کمیته حسابرسی در پژوهش حاضر از معیار استقلال کمیته حسابرسی که برابر است با نسبت اعضای مستقل بر کل اعضای کمیته حسابرسی بدست می آید.

اندازه شرکت: به منظور کنترل اثر اندازه شرکت ها، از لگاریتم طبیعی کل دارایی ها استفاده خواهد شد.

اهرم مالی: از تقسیم بدهی های بلند مدت به کل دارایی ها بدست می آید.

^۱ Hogg et al

۵- یافته‌های تحقیق

۵-۱- آمار توصیفی متغیرها

جدول ۱: شاخص‌های توصیفی متغیرها

پنل الف: متغیرهای پیوسته						
متغیرها	وابستگی سیاسی	دوره تصدی مدیرعامل	بازده دارایی	بازده حقوق صاحبان سهام	اندازه شرکت	اهرم مالی
میانگین	۰.۲۴۷	۳.۵۶۵	۰.۱۲۴	۰.۳۲۳	۱۴.۵۸۴	۰.۶۱۰
میانه	-۰.۰۰۱	۳.۰۰۰	۰.۱۱۱	۰.۲۹۱	۱۴.۳۹۸	۰.۶۰۵
بیشترین	۰.۹۸	۱۱.۰۰۰	۰.۶۰۹	۱.۹۵۰	۱۹.۳۳۸	۱.۸۰۵
کمترین	-۲.۳۷	۱.۰۰۰	-۰.۷۸۱	-۱.۶۷۰	۱۱.۱۲۹	۰.۱۰۶
انحراف معیار	۰.۴۳۱	۲.۶۸۱	۰.۱۵۰	۰.۴۳۴	۱.۴۶۰	۰.۲۳۴

ماخذ: یافته‌های تحقیق

با نگاهی به جدول (۱) می‌توان دریافت که میانگین و میانه عمده متغیرها فاصله چندانی باهم ندارند و هر چه مقدار میانگین یک متغیر به میانه آن نزدیک باشد، توزیع آن متغیر به توزیع نرمال نزدیک‌تر است که در توزیع نرمال، میانگین و میانه بر یکدیگر منطبق هستند. که در بین متغیرها، اندازه شرکت با مقدار (۱۴/۵۸۴) دارای بیشترین میانگین و بازده دارایی با مقدار (۰/۱۲۴) دارای کمترین میانگین است. با مقایسه انحراف معیار متغیرهای موردبررسی به این نتیجه می‌رسیم که متغیر بازده دارایی با مقدار (۰/۱۵۰) نسبت به سایر متغیرها دارای کمترین پراکندگی است و متغیر دوره تصدی مدیرعامل با مقدار (۲/۶۸۱) دارای بیشترین پراکندگی است و این بدان معناست که این متغیر دارای نوسانات شدیدتری است.

۵-۲ آزمون نرمال بودن

نرمال بودن متغیرها (به‌خصوص متغیر وابسته در مدل‌های رگرسیونی)، شرط اولیه انجام کلیه آزمون‌های پارامتریک می‌باشد.

جدول ۲: آزمون جارک- برا

نام متغیر	سطح معناداری	نتیجه
دوره تصدی مدیرعامل	۰.۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
وابستگی سیاسی	۰.۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد

بازده حقوق صاحبان سهام	۰.۰۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
اهرم مالی	۰.۰۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
اندازه شرکت	۰.۰۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد
بازده دارایی	۰.۰۰۰۰۰۰	توزیع نرمال ندارد

به منظور بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش از آزمون جارک- برا استفاده شده است. نتایج حاصل در جدول ۲ نشان می‌دهد که سطح معنی‌داری متغیرهای پژوهش کمتر از ۵ درصد می‌باشد. لذا داده‌ها از توزیع نرمال برخوردار نیستند. با توجه به قضیه حد مرکزی وقتی تعداد مشاهدات بیشتر باشد نرمال بودن الزامی نیست و خللی در مدل رگرسیونی ایجاد نمی‌کند.

۳-۵ آزمون مانایی

مانایی یا نامایی تأثیر اساسی بر توزیع آن متغیر و همچنین بر مدل مورد مطالعه داشته باشد. اجرای مدل رگرسیون با متغیرها و سری‌های غیر مانا ممکن است نتایج کاذب ارائه کند. برای شناسایی مانایی متغیرها معمولاً از آزمون ریشه‌ی واحد^۱ استفاده می‌شود. مهم‌ترین آزمون‌هایی که در ساختار داده‌های ترکیبی برای مانایی متغیرها به کار می‌رود شامل آزمون لوین، لین و چیو^۲ و آزمون ایم، پسران و شین^۳ است؛ که در پژوهش حاضر از آزمون لوین، لین و چیو برای بررسی مانایی متغیرها استفاده شده است. نتایج آزمون انجام شده در ارتباط با مانایی متغیرهای تحقیق در جدول (۳) ارائه شده است.

جدول ۳- خلاصه نتایج آزمون ریشه‌ی واحد-آزمون لوین، لین و چیو

متغیرها	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه
تصدی مدیرعامل	-۶/۵۵	۰/۰۰	مانا
وابستگی سیاسی	-۷/۱۴	۰/۰۰	مانا
بازده دارایی	-۶/۷۸	۰/۰۰	مانا
اهرم مالی	-۶/۶۵	۰/۰۰	مانا
بازده حقوق صاحبان سهام	-۹/۹۵	۰/۰۰	مانا
اندازه شرکت	-۱۶/۳۳	۰/۰۰	مانا

۴-۵ خود هم انباشتگی داده‌ها

^۱ Unit Root Test

^۲ Levin, Lin and Chu

^۳ Im, Pesaran and Shin

هرچند شرط مانایی متغیرهای یک رابطه رگرسیونی را می‌توان از طریق تفاضل گیری تأمین کرد، اما کار خاصی برای حفظ اطلاعات بلندمدت در رابطه با سطح متغیرها نمی‌توان انجام داد. اینجاست که هم انباشتگی به کمک ما می‌آید تا بتوان رگرسیونی را بدون هراس از کاذب بودن بر اساس سطح متغیرها برآورد کرد. به زبان ساده هم انباشتگی وقتی پیش می‌آید که دو سری زمانی روی یک طول‌موج حرکت کنند و در بلندمدت نمی‌توانند دور از هم حرکت کنند و برای آزمون وجود رابطه تعادلی بلندمدت بین دو متغیر یا چند متغیر، از تجزیه و تحلیل هم انباشتگی استفاده می‌شوند. در حقیقت هم انباشته بودن چند متغیر به معنای وجود رابطه‌ای بلندمدت و معنادار و غیر تصادفی بین این متغیرها است. برای بررسی هم انباشتگی در داده‌های ترکیبی، سه آزمون پدرونی، کائو و فیشر (ژوهانسون تعدیل‌شده) قابل اجرا هستند؛ که در تحقیق حاضر از آزمون کائو استفاده شده است. فرض‌های آماری آزمون هم انباشتگی به شرح زیر است:

فرضیه صفر (H_0): رابطه خطی بین متغیرها در بلندمدت دارای هم انباشتگی نیست.

فرضیه مقابل (H_1): رابطه خطی بین متغیرها در بلندمدت دارای هم انباشتگی است.

جدول ۴- نتایج آزمون هم انباشتگی

روش آزمون	آماره آزمون	Prob	نتیجه آزمون
کائو (Kao)	-۱۱/۵۳	۰/۰۰	فرضیه صفر رد می‌شود

با توجه به نتایج آزمون کائو، مشاهده می‌شود که فرض صفر آزمون رد شده و ترکیب خطی متغیرهای مورد بررسی دارای هم انباشتگی است ($Prob < 5\%$)؛ بنابراین، می‌توان با اطمینان از عدم ایجاد رگرسیون کاذب مدل مورد نظر را در سطح مقادیر برآورد کرد.

۵-۵ آزمون ناهمسانی واریانس

بررسی نتایج حاصل از آزمون ناهمسانی واریانس که با آزمون وایت انجام شد، نشان می‌دهد که سطح معنی‌داری مقدار آماره، برای مدل تحقیق در سطح خطای کمتر از ۵ درصد، کوچک‌تر از ۰/۰۵ و معنی‌دار است، به عبارت دیگر فرضیه H_0 مبنی بر همسانی واریانس جملات خطا رد می‌شود، یعنی جملات خطا از واریانس همسانی برخوردار نمی‌باشند (جدول ۵).

جدول ۵: آزمون همسانی واریانس

آزمون وایت	مقدار آماره	سطح معنی‌داری
------------	-------------	---------------

مدل اول	۳/۰۴	۰/۰۰
---------	------	------

ماخذ: یافته‌های تحقیق

برای تخمین الگوهای اقتصادی، روش‌های متفاوتی وجود دارد. با لحاظ کردن فروض کلاسیک، روش حداقل مربعات معمولی (OLS) بر اساس قضیه گاوس-مارکف بهترین تخمین زننده خطی بدون تورش است؛ اما در صورت وجود ناهمسانی واریانس دیگر روش حداقل مربعات معمولی (OLS) روش مناسبی برای تخمین نیست که از این رو با وزن دادن (Cross-section weights) به رفع آن پرداخته و مدل مناسب برای تخمین آزمون فرضیه‌ها روش حداقل مربعات تعمیم‌یافته (GLS) خواهد بود؛ که خروجی آزمون نرم‌افزار ایویوز در پیوست شماره ۵ ارائه شده است.

۵-۶ آزمون هم خطی

هم خطی به معنای وجود رابطه شدید بین متغیرهای مستقل و کنترلی موجود در مدل می باشد. در صورت وجود هم خطی، ضرایب برآوردی الگو دارای خطای معیار بالایی خواهد بود و در نتیجه این مسأله باعث می شود که تعداد متغیرهای معنی دار در معادله کاهش یابد. در این معادله برای بررسی عدم وجود هم خطی از معیار عامل تورم واریانس (VIF) استفاده شد. وقتی که شاخص تورم واریانس کمتر از ۱۰ باشد، نشان دهنده عدم وجود هم خطی می باشد. با توجه به جداول (۶) نتایج حاصل از این آزمون نشان می دهد. که میزان تورم واریانس متغیرهای مستقل و کنترلی مدل پژوهش در حد مجاز خود قرار داشته و لذا از این بابت مشکلی وجود ندارد.

جدول ۶: بررسی هم خطی

متغیر	آماره‌های هم خطی مدل
دوره تصدی مدیرعامل	عامل تورم واریانس (VIF)
وابستگی سیاسی	۱۰۳۹۵۶۸
بازده دارایی	۱۰۴۰۰۶۲
بازده حقوق صاحبان سهام	۲۲۳۲۶۴۰
اندازه شرکت	۱۵۵۷۷۴۶
اهرم مالی	۱۰۹۷۰۹۵
	۱۷۵۶۶۹۳

ماخذ: یافته‌های تحقیق

با توجه به آزمون معیار تورم واریانس، نتایج نشان می‌دهد که مقادیر عامل تورم واریانس برای هر یک از متغیرهای توضیحی مدل تحقیق ارائه شده کمتر از ۱۰ می‌باشند؛ بنابراین، مشکل هم خطی در مدل وجود ندارد.

۷-۵ انتخاب الگوی مناسب برای مدل رگرسیون

در استفاده از داده‌های ترکیبی از مدل‌های مختلفی برای آزمون فرضیه‌ها استفاده می‌شود. این مدل‌ها شامل روش‌هایی مانند مدل اثر ثابت، مدل اثر تصادفی، مدل رگرسیون به‌ظاهر نامرتب و مدل داده‌های تلفیقی است. همچنین، آزمون‌هایی برای تعیین نوع مدل متناسب با داده‌های تحقیق، مانند آزمون چاو (F)، هاسمن و بروش پاگان وجود دارد. برای انتخاب روش مناسب برای تخمین مدل‌های مزبور در مقاطع و دوره‌های زمانی مختلف داده‌های ترکیبی، از آزمون F مقید (چاو) استفاده شده است؛ که خروجی آزمون در جدول ۷ نشان داده شده است. فرض‌های مربوط به آزمون چاو به شرح زیر است:

فرضیه صفر (H_0): همه‌ی عرض از مبدأها در مدل باهم برابرند (ساختار Pool).

فرضیه مقابل (H_1): حداقل یکی از عرض از مبدأها با بقیه متفاوت است (ساختار

Panel).

جدول ۷: نتایج آزمون چاو (F مقید) در بررسی مدل فرضیات تحقیق

آزمون چاو	آماره F	p-value	نتیجه آزمون چاو	نوع آزمون
مدل تحقیق	۱۱۶/۰۵	۰/۰۰	H_0 رد می‌شود	داده‌های ترکیبی
Panel date				

برای انتخاب از میان طرح پنل یا رگرسیون تجمیع شده (تلفیقی) از آزمون F (چاو) استفاده شد به‌طوری‌که سطح معناداری آزمون F اگر کمتر از ۵ درصد باشد، پنل انتخاب می‌شود. همانطور که در خروجی آزمون F مشاهده می‌نمائید فرضیه صفر مدل رد شده و پنل انتخاب می‌شود. برای انتخاب از میان روش‌های پنل از آزمون هاسمن استفاده می‌کنیم. در صورتی سطح معناداری آزمون هاسمن بیشتر از ۵ درصد باشد، مدل اثرات تصادفی و در صورتی که سطح معناداری آزمون هاسمن کمتر از ۵ درصد باشد، مدل اثرات ثابت انتخاب می‌شود؛ خروجی آزمون هاسمن به شرح جدول ۸ می‌باشد.

جدول ۸: نتایج آزمون هاسمن در بررسی مدل فرضیات تحقیق

آزمون هاسمن	آماره	p-value	نتیجه آزمون هاسمن	نوع آزمون
مدل اول	۲۲/۱۰	۰/۰۰	H_0 رد می‌شود	اثرات ثابت

۵-۸ بررسی آزمون فرضیه‌های پژوهش

فرضیه: دوره تصدی مدیر عامل بر وابستگی سیاسی تأثیر معناداری دارد.

جدول ۹: نتایج تخمین فرضیه تحقیق

متغیرها	ضرایب	انحراف استاندارد ضرایب	آماره t	سطح معناداری
دوره تصدی مدیرعامل	۰.۰۲۱۷۹۹	۰.۰۰۸۴۱۷	۲.۵۹۰۰۰۰	۰.۰۰۹۹
بازده دارایی	۰.۳۵۰۴۶۴	۰.۱۸۳۰۹۷	۱.۹۱۴۰۸۸	۰.۰۵۶۲
بازده حقوق صاحبان سهام	۰.۱۰۵۰۶۹	۰.۰۵۵۴۷۹	۱۸۹۳۸۳۰	۰.۰۵۸۹
اندازه شرکت	-۰.۰۵۵۸۳۳	۰.۰۳۶۶۸۷	-۱.۵۲۱۸۸۴	۰.۱۲۸۷
اهرم مالی	۰.۰۸۶۰۶۱	۰.۱۲۲۴۳۷	۰.۷۰۲۹۰۴	۰.۴۸۲۵
عرض از مبدا	-۱.۲۱۲۵۳۷	۰.۶۱۲۱۸۶	-۱.۹۸۰۶۷۰	۰.۰۴۸۲
ضریب تعیین		۰.۶۷		
آماره اف و سطح معناداری آن		۲۳۶.۶۱ (۰.۰۰۰)		
دوربین واتسون		۱.۷۶		

ماخذ: یافته‌های تحقیق

در بررسی معنی دار بودن کل مدل با توجه به اینکه سطح معناداری آماره F از ۱ درصد کوچک‌تر است (۰/۰۰) لذا مدل معنی دار بوده و فرضیه H_۱ آزمون F در سطح اطمینان ۹۹ درصد پذیرفته می‌شود. ضریب تعیین مدل نیز گویای آن است که ۰/۶۷ درصد متغیر وابستگی سیاسی، توسط متغیر توضیحی تبیین می‌گردد. علاوه بر این به منظور بررسی همبستگی جملات خطا باید به میزان آماره دوربین واتسون توجه نمود. چون مقدار آن ۱/۷۶ بین بازه قابل قبول قرار دارد، فرض همبستگی جملات خطا رد می‌شود. با توجه به نتایج آزمون فرضیه، متغیر دوره تصدی مدیرعامل با توجه به اینکه سطح معناداری آن کمتر از ۵ درصد است، که نشان‌دهنده رابطه معنادار با وابستگی سیاسی است. یعنی به عبارتی دوره تصدی مدیر عامل بر وابستگی سیاسی تأثیر معناداری دارد. همچنین متغیرهای کنترلی بازده دارایی، بازده حقوق صاحبان سهام، اندازه شرکت و اهرم مالی به سطح معناداری بزرگتر از ۵ درصد رابطه معناداری با وابستگی سیاسی ندارد.

۶- بحث و نتیجه‌گیری

مدیران عامل به شهرت و اعتبار خود علاقه مند می‌باشند و همین امر منجر به عملکرد محافظه‌کارانه آنان در ارتباط با گزارش زیان می‌گردد. از طرفی در ابتدای دوره تصدی،

حتی در شرایط بد بازار، عملکرد نامناسب شرکت به حساب ضعف مدیرعامل گذاشته می‌شود. بنابراین در ابتدای دوره تصدی، مدیران عامل سعی می‌کنند عملکرد مناسبی از خود نشان دهند تا بدین ترتیب برای خود اعتبار بیافزایند. پس از اینکه مدیرعامل به شهرت و اعتبار دست یافت، سعی در حفظ شهرت خود دارد. از این رو شروع به گزارشگری محافظه‌کارانه می‌کنند. یعنی شهرت وی، محرکی برای کاهش گزارشگری جسورانه می‌گردد؛ زیرا مدیرعاملی که شهرت وی بیشتر است. دوره تصدی مدیرعامل شرکت یکی از معیارهای اندازه‌گیری کیفیت مدیریتی است که به تعداد سالهایی که یک شخص در پست مدیرعامل یک شرکت می‌باشد اطلاق می‌شود. انجام عملیات مدیریتی شرکت توسط یک شخص طی سنوات متمادی، به دلیل آشنایی تیم مدیریتی با عملیات مدیریتی شرکت، می‌تواند مؤثرتر صورت گیرد. وابستگی برای همه رفتارهای سیاسی و اجتماعی مهم است. بدون وابستگی نه سیاست و نه جامعه نمی‌تواند وجود داشته باشد. وابستگی سیاسی عنصر پویای نظام سیاسی است. شواهد تجربی حاصل از ادبیات وابستگی اقتصادی نشان می‌دهد که در زمینه کیفیت سود، شرکت‌های دارای وابستگی اقتصادی از شرکت‌های عدم وابستگی متفاوت هستند یکی از راه کارهای پیش روی دولت، جهت کنترل اقتصاد کشور، نفوذ در واحدهای اقتصادی است. نفوذ دولت در واحدهای اقتصادی، از طریق ارتباط با سیاستمداران و یا مالکیت دولتی ایجاد می‌شود. شرکت‌های دارای وابستگی سیاسی توانایی دسترسی به منابع مالی و حمایت‌های دولت هستند، حمایت سیاسی دولت، ممکن است منجر به ایجاد ارزش برای شرکت شود. از این رو هدف این تحقیق بررسی این موضوع است که آیا دوره تصدی مدیرعامل بر وابستگی سیاسی تاثیر دارد یا نه؟ جامعه آماری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۹ و با استفاده از اطلاعات ۱۰۰ شرکت و روش رگرسیون خطی چند متغیره به آزمون فرضیه پرداخته شد که نتایج آزمون نشان داد دوره تصدی مدیرعامل تاثیر معناداری بر وابستگی سیاسی دارد. در پژوهش‌های آتی این تحقیق رو با توجه به تفکیک صنایع انجام شود و نتایج آن مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. همچنین پیشنهاد می‌شود این تحقیق در سال‌های آتی در بازه زمانی بیشتری مورد آزمون قرار گیرد.

۷- منابع

اعتمادی، حسین؛ احمدی گورجی، جلیل (۱۳۹۶) بررسی ارتباط سیاسی بر سرمایه‌گذاری و کاهش محدودیت‌های تأمین مالی در بورس اوراق بهادار تهران، مجله تحقیقات حسابداری و حسابرسی، ۹ (۳۴).

ترک‌زاده، جعفر؛ فریدونی، فائزه. (۱۳۹۷). پیش‌بینی شیوع رفتارهای سیاسی سازمانی در انواع جوسازمانی»، جامعه‌شناسی کاربردی، ۲۹، ۷۱، ۱۳۸-۱۱۷

حسن‌پور، داود و صفری گرایلی، مهدی و رضائی پینه نوئی، یاسر. (۱۴۰۰). واکاوی نقش تخصص صنعت و دوره تصدی حسابرسان در مدیریت اقلام تعهدی شرکت‌ها، دومین کنفرانس بین‌المللی چالش‌ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری، دامغان.

خرمی، امیرمحمد. (۱۴۰۰). تعیین تاثیر وابستگی سیاسی بر سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، اولین کنفرانس مدیریت، مهندسی صنایع، حسابداری و اقتصاد،

درخشان مهر، آرش و کرمی، صبا. (۱۳۹۸). تاثیر دوره تصدی مدیرعامل و اندازه شرکت حسابرسی بر کیفیت اطلاعات حسابداری، چشم‌انداز حسابداری و مدیریت، ۲ (۶)، ۳۰-۱۷.

دیانتی دیلمی، زهرا؛ مرادزاده فرد، مهدی و مظاهری، علی. (۱۳۹۲). اثر دوره تصدی مدیریت را بر ارزش شرکت، هزینه نمایندگی و ریسک اطلاعاتی، پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۳ (۹)، ۳۹-۲۱.

رخشان، عارفه. (۱۳۹۹). بررسی تأثیر عدم اطمینان محیطی بر ارتباط بین دوره تصدی مدیرعامل و احتمال وقوع تقلب، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی سارویه.

رضایی، فرزین؛ افروزی، لیلا (۱۳۹۴) رابطه هزینه بدهی با حاکمیت شرکتی در شرکت‌های دارای وابستگی سیاسی، فصلنامه پژوهش حسابداری، ۵ (۱): ۱۶، ۸۵-۱۱۲.

صالحی، مهدی. (۱۳۹۷). بررسی تأثیر درماندگی مالی و وابستگی سیاسی بر مدیریت سود متهورانه، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی مقدس اردبیلی.

عبدی، لیلا و برندک، سجاد و جمشیدی، ندا. (۱۳۹۸). بررسی تاثیر وابستگی سیاسی بر ظرفیت وام‌گیری با مبالغ وام، چهارمین کنفرانس ملی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد با تاکید بر

بازاریابی منطقه ای و جهانی، تهران، ۹۱۵۱۳۹، <https://civilica.com/doc/915139>

قربانی سفهلان، وحید. (۱۴۰۰). تأثیر دوره تصدی مدیرعامل و حسابرسان شرکت بر کیفیت حسابرسی، نشریه چشم‌انداز حسابداری و مدیریت، ۴ (۴۳): ۴۳، ۳۳-۱۶.

کاظم‌زاده، موسی؛ کوهی، کمال (۱۳۸۹) «نقش وسایل نوین ارتباط جمعی در توسعه فرهنگی»، موانع و راهکارها، نامه پژوهش فرهنگی، ۱۲ (۱۲)، ۱۸۳-۲۱۲

ولی پور، سیده سحر. (۱۳۹۷). تاثیر کیفیت حسابرسی بر ارتباط بین دوره تصدی مدیر عامل و خطای ارزشیابی سهام شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی راه دانش - بابل.

یگانی، مریم و جمشیدی، ندا و برندک، سجاد. (۱۳۹۸). بررسی تاثیر وابستگی سیاسی بر ظرفیت وام گیری با مخارج وام، چهارمین کنفرانس ملی در مدیریت، حسابداری و اقتصاد با تاکید بر بازاریابی منطقه ای و جهانی، تهران،

- Baker, P. (۲۰۱۸). CEO tenure, boards of directors, and acquisition performance. *Journal of Business Research*, ۶۰, ۳۳۱-۳۳۸.
- Brockman, D. (۲۰۱۸). Corporate social responsibility: A theory of the firm perspective. *Academy of Management Review*, ۲۶, ۱۱۷-۱۲۷.
- Fredrickson, J.W, Hambrick, D.C, Baumrin, S (۱۹۸۸). A model of CEO dismissal. *The Academy of Management Review*. ۱۳ (۲), ۲۵۵-۲۷۰.
- Hambrick, D.C, Fukutomi, G, D, S. (۱۹۹۱). The seasons of a CEO's tenure. *The academy of Management Review*, ۱۶(۴), ۷۱۹-۷۴۲.
- Hogg, H, Maignan, I., Ferrell, O. C., & Hult, G. T. M. (۲۰۱۷). Corporate citizenship: Cultural antecedents and business benefits. *Academy of Marketing Science Journal*, ۲۷, ۴۵۵-۴۶۹.
- Jeong, Nara Nari Kim, Jonathan D. Arthurs. (۲۰۲۱). The CEO's tenure life cycle, corporate social responsibility and the moderating role of the CEO's political orientation, *Journal of Business Research*, ۱۳۷.
- Liu, Chelsea. (۲۰۲۱). Judge political affiliation and impacts of corporate environmental litigation, *Journal of Corporate Finance*, ۶۴.
- Tai, N, Waddock, S. A., & Graves, S. B. (۲۰۱۶). The corporate social performance-financial performance link. *Strategic Management Journal*, ۱۸, ۳۰۳-۳۱۹.
- Whiting. K. (۲۰۱۸). The communication of corporate social responsibility: United States and European Union multinational corporations. *Journal of Business Ethics*, ۷۴, ۳۷۳-۳۸۹.